

Nr 34.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående nedsättning av räntan å köpeskilling för vissa från kronojord försålda lägenheter m. m.; given Stockholms slott den 16 januari 1935.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 16 januari 1935.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld, anför:

I proposition till 1934 års riksdag, nr 42, föreslog Kungl. Maj:t vissa räntesänkningar beträffande lån från egnahemslånefonden. Samtidigt framlade Kungl. Maj:t genom proposition nr 43 förslag till motsvarande sänkningar av räntan å ogulden köpeskilling för från kronoegendom upplåtna lägenheter. Riksdagen (skr. nr 118) biföll förstnämnda proposition efter vissa jämkningar i fråga om räntesatsernas storlek. Propositionen nr 43 vann helt riksdagens bifall (skr. nr 119). I överensstämmelse med riksdagens beslut har Kungl. Maj:t den 4 maj 1934 utfärdat dels kungörelse, nr 124, om ändring i vissa delar av kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 217) angående allmänna grunder för den statsunderstödda egnahemsverksamheten, dels ock förordning, nr 127, om ändrad lydelse av 22 § för-

ordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegenom m. m. Författningarna trädde i kraft den 1 juli 1934.

Före 1934 års ändringar gällde, att köpeskillingen vid försäljning enligt 9 § eller 13 § a) av 1929 års förordning liksom köpeskillingen för kronan tillhöriga, å åbolägenhet befintliga byggnader, allt i den mån köpeskillingen erlades genom avbetalningar på sätt i 22 § A) av förordningen sägs, skulle betalas och förräntas enligt i huvudsak liknande grunder, som jämlikt 1928 års kungörelse angående allmänna grunder för den statsunderstödda egnahemsverksamheten tillämpades beträffande egnahemslån. 1929 års förordning, vilken trädde i kraft den 1 juli 1929, ersatte en tidigare förordning i ämnet den 17 december 1926 (nr 509), vilken i sin tur trädde i stället för kungörelsen den 17 oktober 1913 (nr 271) angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar. I avseende å räntebestämmelserna och betalningsvillkoren ändrades sistnämnda kungörelse genom kungörelserna nr 728/1919 och nr 131/1923 samt kungörelsen nr 509/1926 genom kungörelsen nr 240/1927. För de jämlikt 1913 och 1926 års författningar upplätta lägenheterna tillämpades före den 1 juli 1934 ränte- och betalningsbestämmelser, som i allt väsentligt voro av samma innebörd som vid tiden för respektive upplåtelse gällande egnahemslånebestämmelser.

Kungl. Maj:ts förenämnda proposition nr 42 innebar bland annat, att å amorteringsdelen av egnahemsstatslån, som utlämnats till beredande av egnahemslån för jordbrukslägenheter, skulle erläggas en annuitet av 6 procent, därav 4 procent skulle räknas som ränta. Intill dess kapitalavbetalningen började skulle erläggas ränta efter 4 procent å statslånets hela belopp; därefter skulle, jämte annuiteten å amorteringsdelen, erläggas ränta å statslånets stående del efter 4 procent om året. Bestämmelserna skulle, ehuru ikraftträdandet föreslogs till den 1 juli 1934, likväl äga tillämpning, räknat för tiden från och med år 1934, jämväl beträffande statslån, som före sagda dag beviljats för åren 1920—1934, under förutsättning att låneförmedlare medgäve innehavare av egnahemslån från ifrågakommande statslån att förränta egnahemslånet enligt samma bestämmelser. Anledningen till att ändringarna begränsades att avse lån, som beviljats för år 1920 och senare, var, att beträffande tidigare lån de föreslagna lånevillkoren voro ofördelaktigare än de för dessa lån redan gällande.

Genom propositionen nr 43 föreslogs sådan ändring av 22 § i 1929 års förordning, att annuiteten å amorteringsdelen av ogulden köpeskillning, vilken enligt nämnda förordning var bestämd till 6 $\frac{1}{2}$ procent, skulle sänkas till 6 procent, därav 4 procent, i stället för tidigare 4 $\frac{1}{2}$ procent, skulle räknas såsom ränta, att, intill dess kapitalavbetalningen började, ränta å hela det oguldna beloppet skulle erläggas med 4 procent och ej, såsom dittills gällt, från och med sjätte året efter året för tillträdet ökas till 4 $\frac{1}{2}$ procent samt att, sedan kapitalavbetalningen börjat, förutom annui-

teten å amorteringsdelen ränta å stående delen skulle gäldas efter 4 procent mot före ändringen 4 ½ procent. Med avseende å ikraftträdandet, vilket förutsattes skola äga rum den 1 juli 1934, stadgades vidare i överensstämmelse med motsvarande föreskrift i fråga om egnahemslånen, att bestämmelserna även skulle kunna tillämpas, räknat för tiden från och med år 1934, beträffande upplåtelser, som jämlikt kungörelsen nr 271/1913, kungörelsen nr 509/1926 eller förordningen nr 176/1929 verkstälts under tiden 1 januari 1920—30 juni 1934.

Enligt nämnda förslag skulle sålunda bestämmelserna beträffande ränta å egnahemslån och ränta å ogulden köpeskilling för kronolägenhet bliva jämväl efter ändringarnas genomförande av i huvudsak ensartad innebörd. I anledning av propositionen nr 42 väcktes emellertid vid riksdagen motioner med förslag till längre gående sänkning av egnahemslåneräntan än som innefattades i Kungl. Maj:ts förslag. I utlåtande häröver (nr 24) hemställde jordbruksutskottet, att riksdagen måtte med avslag å motionerna bifalla vad Kungl. Maj:t föreslagit. Vid utlåtandet var fogad en reservation av vissa av utskottets ledamöter med hemställan att riksdagen måtte i anledning av propositionen och motionerna bestämma räntan för jordbrukslån under hela lånetiden till 3,6 procent. Kamrarna stannade i olika beslut, i det första kammaren biföll utskottets hemställan, varemot andra kammaren anslöt sig till reservationen. För sammanjämkning av besluten hemställde jordbruksutskottet i memorial nr 40, att riksdagen måtte, båda kamrarna med frånträdande av sina förut i ärendet fattade beslut, godkänna bland annat sådana ändringar av grunderna för egnahemsverksamheten, att i fråga om jordbrukslån räntan sattes före amorteringstidens inträde å hela lånet ävensom därefter å amorteringsdelen till 3,6 procent samt annuiteten bestämdes till 5,6 procent och räntan å stående delen fastställdes till 4 procent. Riksdagen beslöt i överensstämmelse härmed.

När betalningsvillkoren för egnahemslån tidigare ändrats, har alltid motsvarande jämkning vidtagits i avseende å räntan och betalningsvillkoren för ogulden köpeskilling för de från kronoegendom upplåtna lägenheterna. Vid framläggandet av de förslag, som innefattades i propositionerna nr 42 och 43 till 1934 års riksdag, var avsikten, på sätt framgår av det anförda, att så skulle ske även då. På grund av riksdagens beslut, vilka Kungl. Maj:t ansett sig böra följa vid utfärdandet av förenämnda författningar i ämnet den 4 maj 1934 nr 124 och 127, har berörda princip kommit att frångås. Räntan är sålunda nu beträffande ogulden köpeskilling bestämd till högre belopp än beträffande egnahemslån för jordbrukslägenhet. Någon grundad anledning att uppehålla denna olikhet torde ej föreligga. Åtgärder synas böra vidtagas för att ånyo åstadkomma överensstämmelse mellan räntebestämmelserna på förevarande båda områden, och torde härvid riksdagens beslut rörande egnahemslåne-

*Departements-
chefen.*

räntan få tagas till utgångspunkt. Förslag till i sådant syfte erforderlig ändring av 22 § förordningen nr 176/1929 har upprättats inom jordbruksdepartementet. De ändrade bestämmelserna torde böra träda i kraft den 1 juli 1935 att gälla vid upplåtelse, som därefter verkställas. I anslutning till övergångsstadgandena vid 1934 års ändring torde de nya bestämmelserna emellertid jämväl böra få tillämpas, räknat från och med år 1935, beträffande upplåtelse, som verkställts under tiden 1 januari 1920—30 juni 1935.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att godkänna de ändringar i gällande grunder för försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m., vilka framgå av det såsom bilaga till detta protokoll fogade förslag till ändrad lydelse av 22 § förordningen den 6 juni 1929 (nr 176).

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Nils Flodman.

Bilaga.

Förslag

till

ändrad lydelse av 22 § förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m.

Härigenom förordnas, att 22 § förordningen den 6 juni 1929 angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m., sådan paragrafen lyder enligt förordningen den 4 maj 1934 (nr 127), skall i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

22 §.

Köpare — — — stadgas.

A) Vid — — — följande:

a) Beloppet — — — detsamma.

b) Å amorteringsdelen erlägges från och med sjätte året efter utgången av det kalenderår, varunder tillträde ägt rum, intill dess densamma blivit till fullo gulden, en annuitet av fem och sex tiondels procent, varvid såsom ränta räknas tre och sex tiondels procent å det oguldna kapitalbeloppet av amorteringsdelen. Efter länsstyrelsens beprövande må dock amorteringsskyldighetens inträdande framflyttas intill femtonde året efter året för tillträdet, därest vid försäljningen egendomen är till avsevärd del ouppodlad eller ej försedd med nödiga byggnader eller ock andra liknande skäl för beviljande av anstånd föreligga.

c) Intill dess kapitalavbetalningen börjar, erlägges ränta å hela det oguldna beloppet med tre och sex tiondels procent.

d) Sedan kapitalavbetalningen börjat, erlägges, jämte annuiteten å amorteringsdelen, ränta å stående delen efter fyra procent om året, intill dess jämväl denna del till fullo inbetalts.

e) Utom — — — fullgöras.

f) Därest — — — stadgas.

B) I — — — gälla:

a) En — — — sägs.

b) Återstående — — — rum.

c) Å — — — året.

d) Finnes — — — belopp.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1935 men må ock tillämpas, räknat för tiden från och med år 1935, beträffande upplåtelse, som jämlikt kungörelsen den 17 oktober 1913 (nr 271) angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar eller kungörelsen den 17 december 1926 (nr 509) angående grunder för upplåtande från vissa kronoegendomar av jordbrukslägenheter under åborätt enligt lagen om upplåtelse under åborätt av viss jord samt av egnahemslägenheter eller förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. verkstälts under tiden 1 januari 1920 — 30 juni 1935.